

Doświadczenia z ULEX PROJECT czyli TEA dzieli się wiedzą!

kurs: Theatre of the Oppressed [Teatr Uciśnionych]

Metoda pracy ze społecznościami jaką jest Theatre of the Oppressed to szereg technik, gier i ćwiczeń, wykorzystujących ucieleśnioną narrację w celu upętnomocnienia i wyzwolenia jednostek oraz całych społeczności. Podejście opracowane przez Augusto Boal'a w Ameryce Południowej w latach 70-tych jest od tego czasu używane na całym świecie w budowaniu społeczności, aby dynamizować zaangażowanie społeczne i wspierać jednostki w realizacji ich kreatywnego potencjału do osobistej i społecznej transformacji.

Jak każda inna metoda, tak i ten rodzaj pracy grupowej podlega modyfikacjom, a dyskusje teoretyczne, wynikające z praktyki pracy w różnych kontekstach, doprowadziły do pojawienia się wielu podejść do kwestii zaangażowania się publiczności w spektakle. Kogo mogą zastępować na scenie - czy tylko osobę doświadczającą opresji, czy też postaci świadkujących zdarzeniom, a nawet samych opresorów? Czy w rolę protagonisty/protagonistki może wejść osoba uprzywilejowana, nie posiadająca doświadczenia grupy, o której mowa w spektaklu? Boal twierdzi, że odgrywanie roli osoby w opresji przez kogoś, kto nie ma podobnego doświadczenia, może przerodzić się w rodzaj dawania rad, bez zrozumienia realnego położenia bohatera czy bohaterki. Kontynuatorzy i kontynuatorki techniki Boal'a, m.in. David Diamond, Brent Blair czy Mady Schutzman, uzasadniają wartość w odchodzeniu od tego podejścia i proponują rozszerzenie spektrum możliwości odgrywania ról.

Poniżej przedstawiamy tabelę porównawczą różnych podejść do metody w kontekście zastępowania na scenie różnych bohaterów i bohaterek.

Tekst oraz ilustracja opracowane przez Kingę Karp na podstawie materiałów edukacyjnych z kursu Theatre of the Oppressed Training - A stage the Earth is going through: Deploying the Theatre of the Oppressed to address climate change, Robin Davidson, Charles Sturt University 2015

Więcej materiałów z tego kursu przesyłamy osobom chętnym pocztą elektroniczną, prosimy pisać w tej sprawie na adres biuro@tea.org.pl

	wczesny Boal	opracowania na podstawie światowych doświadczeń	Psychological Forum [Forum Psychologiczne]	Theatre for Living [Teatr dla Życia]
Kim są postaci na scenie?	1 osoba opresjonowana (protagonista), 1 lub więcej antagonistów	1 lub więcej opresjonowanych (protagonistów) 1 lub więcej antagonistów 1 lub więcej świadków/ obserwatorek/ potencjalnych sojuszniczek_ów	2 postaci będące jednocześnie protagonistami i antagonistami	postać zmagająca się z zagadnieniem
Kogo można zastąpić?	tylko osobę w opresji (z wyjątkiem sytuacji wzmocnienia opresji)	osobę w opresji lub świadka/świadkinię	każdą z postaci	każdą z postaci zaangażowaną w problem
Kto może zastąpić postaci?	tylko osoby o podobnym doświadczeniu opresji	ktokolwiek się z nimi identyfikuje	ktokolwiek się z nimi identyfikuje	ktokolwiek się z nimi identyfikuje
Odwołanie do źródeł	Boal, A. (1992). Games for actors and non-actors, London: Routledge, s. 18-21	Schutzman, M. (1994). Brechtian shamanism: The political therapy of Augusto Boal. W: M. Schutzman, J. Cohen-Cruz(red.), Playing Boal: Theatre, therapy, activism, London: Routledge, s. 144 Weinblatt, M. (2011). Theatre of the oppressor: Working with privilege towards Social justice. W: T. Emert, E. Friedland (red.), Come closer: Critical perspectives on Theatre of the Oppressed (Vol. 416, s. 21-31) New York: Peter Lang Education	Blair, B. (2011). The complex: Theatre of the Oppressed, trauma and the seventh shift. W: T. Emert, E. Friedland (red.), Come closer: Critical perspectives on Theatre of the Oppressed, New York: Peter Lang, s. 34-35 Schweitzer, P. (1994). Many happy retirements: An interactive theatre project with Older people. W: M. Schutzman, J. Cohen- Cruz (red.), Playing Boal: Theatre, therapy, activism, London: Routledge, s. 64-80	Diamond, D. (2007). Theatre for living: The art and science of community-based Dialogue, Victoria, Canada: Trafford